

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

I. ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πανεπιστήμιο	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
Σχολή	ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ
Τμήμα	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Τομέας	
Επίπεδο Σπουδών	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ (PODEPRO)
Όνομα διδάσκοντος / Βαθμίδα:	BASSALER NATHALIE / ΕΡΕΥΝΗΤΡΙΑ (MAGELLIS Consultants, Γαλλία)
Επιστημονική Ειδίκευση	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
Εξάμηνο	2 ^ο (2013-2014)

Κωδ. Αριθμός Μαθήματος Προπτυχιακό / Μεταπτυχιακό	Τίτλος Μαθήματος
U5.5	ΧΩΡΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ – ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ PROSPECTIVE TERRITORIALE, ETUDE DE CAS

I.1 Περιγραφή / Περιεχόμενο μαθήματος

Το μάθημα «**ΧΩΡΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ – ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ**» που διδάσκεται στα γαλλικά, εντάσσεται στην Ενότητα Μαθημάτων U.5. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ του διατμηματικού κοινού ελληνογαλλικού ΠΜΣ «που διοργανώνεται σε συνεργασία με το γαλλικό Πανεπιστήμιο Bordeaux IV.

Μετά από μια σύντομη ανασκόπηση των βασικών εννοιών της χωρικής στρατηγικής προοπτικής, η εισαγωγή εξετάζει την ποικιλία των καταστάσεων (δρώντες/ φορείς, περίμετρος / γεωγραφικές κλίμακες, χρονικός ορίζοντας, στόχοι, ανακλύπτοντα θέματα), των προσεγγίσεων και των μεθόδων της χωρικής στρατηγικής προοπτικής, τονίζοντας τη σημασία της προσεκτικής αναπαράστασης της οργάνωσης και λειτουργίας των δρώντων φορέων.

Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στη φάση "εκκίνησης" της στρατηγικής προοπτικής που έχει σα στόχο την πλήρη κατανόηση του εξεταζομένου ζητήματος, έτσι ώστε να προσδιοριστούν τόσο το υπο-μελέτη σύστημα όσο και τα θεματικά πεδία. Δίνεται επίσης έμφαση στις ιδιαιτερότητες της «κατασκευής» πιθανών διαδρομών ανάπτυξης και χωροταξικού σχεδιασμού μιας χωρικής ενότητας ή ακόμα μιας υποδομής σε σχέση με τις παραδοσιακές διαδικασίες ανάπτυξης σεναρίων.

Οι διαλέξεις παρουσιάζουν σταδιακά όλη τη διαδικασία : από τη διερευνητική ανάλυση προοπτικών έως τη διατύπωση του οράματος και της στρατηγικής ανάπτυξης και του χωροταξικού σχεδιασμού. Ειδικότερα, αναπτύσσονται:

- Η κατασκευή του σεναρίου αναφοράς, βασισμένου στην ανάλυση των προοπτικών, στη διατύπωση των βασικών παραδοχών εξέλιξης (ιδίως με τη μέθοδο της Abaque de Régnier)
- Η κατασκευή πιθανών σεναρίων ανάπτυξης και χωροταξικού σχεδιασμού σε διαφορετικούς χρονικούς ορίζοντες υπό από το πρίσμα διαφοροποιημένων λογικών και δυναμικών (ενδογενών ή/και εξωγενών).
- Η εφαρμογή ενός στρατηγικού διαγνωστικού (προοπτικές) με την εφαρμογή διαφορετικών πλαισίων ανάλυσης και εργαλείων που διευκολύνουν τον εντοπισμό των διακυβευμάτων, των στρατηγικών τους επιπτώσεων και των μοχλών ανάπτυξης. Επιπλέον, έμφαση δίδεται στη χρησιμότητα και στους περιορισμούς των προαναφερομένων προσεγγίσεων όσον αφορά το «benchmark territorial».
- Οι διαφορετικές προσεγγίσεις της στρατηγικής
- Η διαμόρφωση του στρατηγικού οράματος, των στρατηγικών στόχων καθώς και των αναγκαίων μέσων για την επίτευξη των στόχων.

Τέλος, ορισμένα παραδείγματα εξετάζονται αναλυτικά όπως:

- Η Χώρα των Βάσκων 2010
- Η εκβολή της Σηκουάνας το 2025

- Η προσέγγιση Val de Garonne
 - Οι στρατηγικές προοπτικές της Κέντρο-Δυτικής Βρετανίας το 2020,
 - Σενάρια της περιφερειακής αεροπορικής μεταφοράς εταιρία και της ανάπτυξης του αεροδρόμιου Notre-Dame-des Landes στους ορίζοντες 2010 και 2020
- Στο τέλος, η αναλυτική παρουσίαση μιας μελέτης περίπτωσης ("Το σχέδιο χωρικής ανάπτυξης Olonnes 2020") επιτρέπει την ανάδειξη των σχέσεων - αρθρώσεων μεταξύ στρατηγικής προοπτικής, οράματος και διαμόρφωσης στρατηγικής και ως εκ τούτου ευαισθητοποιεί τους φοιτητές σχετικά με την όλη προσέγγιση.

I.2 Μαθησιακοί στόχοι

- (α) Πρωταρχικός στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση από τους φοιτητές των διαδικασιών για την διαμόρφωση Χωρικών Στρατηγικών Προοπτικών (από τη διερεύνηση του οράματος έως τη διαμόρφωση της στρατηγικής για την ανάπτυξη και το σχεδιασμό σε μια χωρική ενότητα).
- (β) Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην ποικιλία των προσεγγίσεων, των μεθόδων και των εργαλείων έτσι ώστε οι φοιτητές να αποκτήσουν τις σχετικές δεξιότητες. Έτσι, κατά τη διάρκεια των διαλέξεων, σημαντικός χρόνος αφιερώνεται στην παρουσίαση διαφορών μελετών περιπτώσεων, προκειμένου οι φοιτητές να κατανοήσουν πλήρως διαδικασία και εργαλεία και να τα αξιοποιήσουν στην εκπόνηση της συλλογικής εργασίας που είναι υποχρεωμένοι να εκπονήσουν στο τέλος του εξαμήνου. Με τον τρόπο αυτό αποκτούν την ικανότητα να προσδιορίζουν τις υποθέσεις εργασίας τους και να οργανώνουν-παρουσιάζουν με κατανοητό τρόπο τα αποτελέσματά της έρευνάς τους (αξιολόγηση της χωρικής ενότητας που εξετάζουν και παρουσίαση των στρατηγικών προοπτικών που προτείνουν).
- (γ) Με την εξειδίκευση στην χωρική διάσταση οι φοιτητές είναι -ως ένα βαθμό- αυτοδύναμοι και αυτόνομοι στη διατύπωση χωρικών στρατηγικών πολιτικών τόσο σε τοπική όσο και σε περιφερειακή κλίμακα.

II. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

II.1 Διδακτέα Ύλη

- II.1.1 Πότε πραγματοποιήθηκε η τελευταία αναπροσαρμογή / επικαιροποίηση της ύλης του μαθήματος;

Το προ-τελευταίο ακαδημαϊκό έτος

- II.1.2 Υπάρχει επικάλυψη ύλης με άλλα μαθήματα και πώς το αντιμετωπίζετε;

ΟΧΙ, το μάθημα αποτελεί μέρος της ενότητας μαθημάτων που εξειδικεύονται στα ζητήματα των «Στρατηγικών Προοπτικών».

II.2 Διδακτικά Βοηθήματα

Βοηθήματα που διανέμονται στους φοιτητές για το συγκεκριμένο μάθημα.

Το μάθημα βασίζεται σε αναλυτικές παρουσιάσεις με PowerPoint (σε μορφή pdf στη διάθεση κάθε φοιτητή) καθώς και σε ντοκουμέντα που παρουσιάζουν τις μελέτες περίπτωσης. Βλέπε και: http://www.podepro.prd.uth.gr/postgraduate_studies/educational_material/?lang=gr

Παρέχετε πρόσθετη βιβλιογραφία πέραν των διανεμόμενων συγγραμμάτων;

Βασική βιβλιογραφία:

LOINGER Guy ; SPOHR Claude, DRAST (Direction de la recherche et des affaires scientifiques et techniques) , CPVS (Centre de prospective et de veille scientifique) , 03/2004, 164 p.
 Prospective et planification territoriales : état des lieux et propositions
www.equipement.gouv.fr/recherche/publications/publi_drast/notes.htm
 DELAMARRE Alette ; MALHOMME Marie-Claude, La Prospective territoriale, Paris : La documentation Française, 2002, 110 p
 FORESIGHT FOR REGIONAL DEVELOPMENT NETWORK (FOREN), A Practical Guide to Regional Foresight, Bruxelles : Commission Européenne, 12/2001, 122 p.
 COLLECTIF Prospective et développement régional, Séville : The IPTS Report, 11/2001, 49 p.
 GOUX-BAUDIMENT Fabienne, Quand les territoires pensent leurs futurs, Paris : Éditions de l'Aube, 2001, 161 p.
 DESTATTE Philippe , Évaluation, prospective et développement régional, Charleroi : Institut Jules-Destrée, 2001, 399 p.
 LEMAIGNAN Christian , *Perspectives territoriales pour 2020*, Paris : L'Harmattan, 2002, 224 p.

Μελέτες Περιπτώσεων

PROSPEKTIKER, Gipuzkoa 2020. Quatre scénarios pour la réflexion, Prospektiker, 2003, 43 p., <http://www.g2020.net/es/dokumentuak.html>
 DESTATTE Philippe (sous la dir. de), La Wallonie à l'écoute de la prospective, Charleroi : Institut Jules-Destrée, 09/2002, 147 p.
http://www.wallonie-en-ligne.net/Mission-Prosp_Wallonie-21_Rapport2002.htm
 HURSON L'HÔTELIER Françoise (rapporteur) ; COLIN Jacques (rapporteur), Prospective des facteurs d'attractivité en Bretagne, Conseil économique et social Région Bretagne , 2002, 127 p.
 CONSEIL ÉCONOMIQUE ET SOCIAL RÉGIONAL (CESR) DE PROVENCE-ALPES-CÔTE D'AZUR

(PACA), La région Provence-Alpes-Côte d'Azur à l'horizon 2015-2020 : l'impératif d'une plus grande cohésion, CESR PACA, 09/2001, 91 p.

DIRECTION DE LA PROSPECTIVE ET DES ÉTUDES D'AMÉNAGEMENT, Quatre Défis pour Rhône-Alpes 2020 , Région Rhône-Alpes, 2001, 18 p.

SECTION PROSPECTIVE DU CESR CENTRE , Région Centre : quels scénarios à l'horizon 2020 ?, Conseil Économique et Social de La Région Centre, 2001 , 180 p.

Guide pratique pour la prospective régionale en Belgique, HESELMANS Frédéric, Office des publications officielles des Communautés européennes , 2002, 191 p.

<http://139.165.164.233/socioforesight/>

Βλέπε επίσης για αναλυτική βιβλιογραφία:

http://www.podepro.prd.uth.gr/postgraduate_studies/educational_material/Docs/PoDePro_Educational_Material_Doc_00066.pdf

http://www.podepro.prd.uth.gr/postgraduate_studies/educational_material/Docs/PoDePro_Educational_Material_Doc_00067.pdf